

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות המותאמת בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים

1. ההצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית המפורסמת בזאת היא דוגמה הכוללת כמה אפשרויות פתרון בתשובות הפתוחות, והיא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שיקבלו מעריכי הבחינה.
2. הפתרון להלן מביא את עיקר הסוגיות המרכזיות שהיו טעונות ליבון במסגרת המבחן, אך יודגש כי הוא איננו תשובה מלאה ומקיפה, המזכה בניקוד מלא. נדגיש כי ציון המבחן מורכב, מטבע הדברים, גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **ט"ח** (טעות לעולם חוזר) – פרסום הצעת הפתרון כפוף לטעויות, ואין בו כדי לחייב קבלת תשובה שגויה בידי מעריכי הבחינה.
4. בהתאם לחוזר מנכ"ל: טוהר הבחינות – תשע"ה/9ד, נבחן בבחינת הבגרות מחויב לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שהנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר. [קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, מס' 014341, חורף תשפ"א

פרק ראשון – הבנת הנקרא (50 נקודות)

יש לענות על כל השאלות 1-6 שבפרק זה.

1. **א.** — כי אמצעי התקשורת הדיגיטליים אינם מספקים את הצרכים החברתיים של האדם.
ב. — שיחה ברשת חברתית אינה יכולה לספק צורך של אדם בקשר עמוק ואמיתי.
2. יש להשלים את המשפטים הנתונים על פי שורות 1-8.
הקשרים החברתיים בעידן הטכנולוגי מתקיימים באמצעות **טלפונים חכמים ורשתות חברתיות** ולא באמצעות **מגע אישי** שבני אדם זקוקים לו כדי שלא להרגיש בודדים. בעקבות זאת הרגשת הבדידות **גוברת** ומשפיעה על ה**בריאות / בריאותו** של האדם מבחינה נפשית ו**גופנית**.
3. **א.** יש לכתוב איזו תפיסה משתי התפיסות הנתונות הכותבת שוללת.
הכותבת שוללת את תפיסה מספר 1.
ב. יש להעתיק מן המאמר משפט אחד המבסס את תוצאות המחקרים שהכותבת מסתמכת עליהם בנוגע לתפיסה שהיא מסכימה איתה.
יש אנשים החיים לבד ואינם חשים בדידות, ואילו אחרים סובלים מתחושת בדידות גם אם הם מוקפים באנשים רבים. (שורות 12-13)
ג. יש להשיב איזו מן התפיסות המוזכרות בסעיף 3 באה לידי ביטוי במשפט הנתון, ול**נמק** את התשובה.
הציטוט מחזק את התפיסה כי תחושת הבדידות מבוססת על תחושה אישית (תפיסה 2).
נימוק: על פי התפיסה הראשונה, רביקוביץ' אינה אמורה להרגיש בודדה מכיוון שהיא אינה לבדה, אך למרות זאת היא מרגישה בודדה, ולכן התפיסה הזאת אינה נכונה במקרה זה.
4. **א.** יש להשיב על פי הקטע הקצר, מהו הנימוק של כותב הקטע לטענה שבדידות מבחירה יכולה להיות דבר חיובי.
בדידות מבחירה מאפשרת מחשבה חופשית, מקורית ועצמאית בלי הסחת דעת ממעשה היצירה.
ב. — כותב הקטע מסתייג מדעתה של כותבת המאמר בנוגע להשפעות הבדידות.
5. **א.** יש להקיף את המילה (או הצירוף) שמשמעותה **אינה** מתאימה למשמעות של המילה "ניכור".
קרבה
ב. — אדם שאנשים אחרים מעריכים ומכבדים.
6. **שאלת דעה אישית**
יש להשיב אם מסקנות המחקר של פרופסור לרסון על הבדידות מבחירה אצל מתבגרים מעוררות הזדהות, ול**נמק** דעה זו על פי המאמר והקטעים ועל פי הניסיון האישי.
אני מזדהה עם מסקנות המחקר של פרופסור לרסון בנוגע לבדידות מבחירה אצל מתבגרים. בגיל ההתבגרות המתבגרים נתונים לביקורת או מרגישים שהם נתונים לביקורת מן החברה שסביבם ומקורביהם. גם אם הביקורת היא תחושה שלהם, ההשפעה שלה עליהם ועל הדרך שבה הם רואים את עצמם גדולה. לפיכך יש חשיבות בהתבודדות מבחירה בגיל ההתבגרות מכיוון שהתבודדות כזאת מסייעת להם להירגע ולבנות את ביטחונם העצמי ואת הזהות שלהם. הבדידות מאפשרת לאדם לחשוב ולהרהר במעשיו ובחיי ברוגע ובשקט, והשקט הזה הוא בדיוק מה שהמתבגרים צריכים.
אני:
אני מזדהה עם מסקנות המחקר של פרופסור לרסון בנוגע לבדידות מבחירה אצל מתבגרים. לדעתי בדידות, גם אם היא מבחירה, היא דבר שלילי. בדידות בגיל צעיר משפיעה לרעה על המחשבה שלנו, וכך גם אצל בני נוער. יתרה מכך שיקול הדעת בגיל כזה הוא בעייתי, וחשוב שבני הנוער לא יקבלו החלטות על דעת עצמם, אלא יתייעצו עם חברים ועם בני משפחתם לפני כל החלטה שלהם. בגיל זה בני נוער הם חלק מקבוצה, והתבודדות מבחירה היא התנתקות מן הקבוצה. אומנם בני הנוער נתונים ללחצים רבים, אך התבודדות אינה הפתרון, ונער מתבודד עלול להיחשב מוזר בעיני בני גילו.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 014341

פרק שני — הבעה בכתב: ספרות או חיבור (25 נקודות)

יש לענות על אחת מן השאלות 7-8 שבפרק זה.

7. סיפור קצר (25 נקודות)

א. (1) יש להשיב מהי הסיבה שהמספר מחליט לשקר, ולנמק את התשובה על פי הקטע מן הסיפור ועל פי דבריה של מיכל דליות.

המספר (הילד) משתמש בשקרים כדי להימנע ממבוכה. לאחר שהילד סיפר שהשליח דרס אותו, והוא לא בכה, הגנת כינתה אותו "גיבור". בשלב זה הילד חשש שאם הוא ידייק בפרטים, הוא כבר לא יהיה ראוי לתואר "גיבור". לכן הוא בחר לשקר כדי שלא להיות מובך.

(2) יש להשיב מהי הסיבה שהמספר המשיך לשקר גם בבגרותו, ומהי הסיבה שהפסיק לשקר כשפגש את האישה הנשואה.

המספר המשיך לשקר גם בבגרותו מפני שהשקרים הקלו את חייו ולדבריו עשו את חייו נוחים יותר. המספר הפסיק לשקר לאחר שפגש אישה נשואה שלא שיקרה מעולם בחייה, מכיוון שהוא הבין שאפשר לחיות חיים נוחים גם בלי לשקר.

ב. יש להשיב על השאלה בנוגע ליחס כלפי שקר לבן, ולנמק דברים אלה.

דוגמה לתשובה:

היחס שלי כלפי שקר לבן הוא שאי־אפשר בלעדיו. יש מקרים שבהם אי־אפשר לומר לאדם את האמת בפנים. לא כל דבר צריך לומר, בייחוד אם זה עלול לפגוע. השיקול אם לפגוע באדם מסוים או לומר שקר לבן תלוי במידת ההיכרות עם אדם זה. לא נרצה לפגוע באדם הקרוב לנו. פגיעה באדם קרוב עלולה לסיים את הקשרים הטובים שלנו איתו. על כן, כדי להימנע מפגיעה במכרים שלנו ובקרובים לנו נשתמש בשקרים לבנים.

או:

לדעתי שקר לבן הוא מילה אחרת לצביעות. אנחנו צריכים לדאוג לשקר לבן שקר לכל דבר ועניין. אין הבדל אם משקרים לאדם כדי למצוא חן בעיניו או משקרים לאדם כדי למנוע ממנו להיפגע. העיקרון הוא ששקר הוא דבר פסול, ואין להשתמש בשקרים. עדיף שלא לענות או שלא לדבר מלשקר.

8. חיבור (25 נקודות)

א. יש להשיב על השאלות שנועדו לעזור לתכנן את רצף הרעיונות בחיבור.

— הסכנות לאנשים מבוגרים בשל מגפת הקורונה הן **סכנות בריאות**, אך **יותר מכך סכנות לבריאות הנפש שלהם, הנובעות מריחוק חברתי ומבדידות**.

— שתי דוגמאות לקשיים של אנשים הקרובים אליי או לסכנות שהם נחשפו אליהן:

- **השכנה המבוגרת שלי נאלצה להסתגר בביתה וביקשה מאנשים שאינה מכירה לקנות לה מצרכים במכולת.**
- **מכרה שלי נפלה ושברה את רגלה לפני פרוץ הקורונה, אך היא לא יכלה להגיע לטיפול לטיפול פיזיותרפיה בשל הסגר.**

— שתי פעולות שנעשו כדי להתמודד עם הקשיים והסכנות שהמבוגרים צריכים להתמודד איתם: **שיחות עם בני משפחה או חברים באמצעות הטלפון החכם והמחשב, שיחות וידאו שבהן החברים או בני המשפחה רואים זה את זה. פעולה אחרת שאני יודע שרבים נקטו היא התארגנות של יחידים ושל קבוצות לעזור לנזקקים בקהילה. אנשים התקשרו מיוזמתם לנזקקים, קנו להם מצרכי מזון והעבירו את המצרכים לנזקקים.**

ב. יש לכתוב חיבור על פי הרעיונות בסעיף א.

כתיבת חיבור עברי מבוססת על המיומנויות הנרכשות על פי תוכנית הלימודים.

בדיקת החיבור תיעשה על פי אמות המידה לבדיקת חיבור.

משרד החינוך

הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון לבתי ספר ערביים, שאלון מותאם, חורף תשפ"א, מס' 014341

פרק שלישי – לשון (25 נקודות)

יש לענות על שאלות 9-14 שבפרק זה.

חלק א – הפועל (10 נקודות)

שאלה 9: ניתוח פעלים

א. (1) ס-פ-ק	ד. (1) ר-ג-ש
(2) פיעל	(2) הפעיל
ב. (1) ע-ר-כ	ה. (1) ב-ח-ר
(2) נפעל	(2) פעל/קל
ג. (1) ק-ב-ל	
(2) פועל	

חלק ב – שם העצם (5 נקודות)

שאלה 10: מיון שמות (3 נקודות)

יש למיין את שש המילים שבקטע על פי הטבלה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאלה מלעז
ישיר	בסיסי	פסיכיאטר
סכנה	בראות	טכנולוגיה

שאלה 11: השורש המשותף לארבע מילים (נקודה אחת)

— ס-פ-ק

שאלה 12: צורת רבים (נקודה אחת)

— ניסיונות אישיים

— בתי מרקחת

חלק ג – שם המספר (4 נקודות)

שאלה 13

(1) — שלוש — עשרים וארבע

(2) עשרים ואחת

(3) תשע עשרה

חלק ד – מילות קישור (6 נקודות)

שאלה 14: מילות קישור

א. גם אם

ב. לעומת זאת

ג. מכיוון ש